

πώνται ἀνήκουστα θαύματα εἰς βάνιδα τινὰ ὕδατος διὰ τοῦ μικροσκοπίου, διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ὁμοίως βυθίζομεν τὰ τεθαμβηκότα βλέμματά μας εἰς τὰ βῆθη τοῦ Αἰθέρος ἐν τῷ μέσῳ τρομαρῶν μεγαλοπρεπειῶν. Ἡ ἀστρονομία ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἀρκετὰ ἐγνωσμένη φαίνεται ὅτι εἶναι προσιτὴ εἰς μόνον τοὺς ἐπιστήμονας, καὶ οὕτως ὁ ὄχλος οὐδὲν ἐννοεῖ ἐξ αὐτῆς.

— Ἀφοῦ προσηγγίσασμεν τὸ περὶ ἀστρονομίας κεφάλαιον, ὑπέλαβεν ὁ Γουλιανὸς, εἰπέ μας, Θεέ μου, ἐὰν πιστεύητε εἰς τὴν πληθὺν τῶν κατοικουμένων κόσμων;

— Ναί, φίλε μου. Πιστεύω εἰς τὴν πληθὺν τῶν κατοικουμένων κόσμων ὅπως πιστεύω εἰς τὴν πληθὺν τῶν ὑπάρξεων τῆς ψυχῆς, καὶ οἱ πεποιθήσεις μου εἶναι βᾶσιμοι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐν τούτοις ἄλλοι μεγάλοι ἐπικριταί, ὑποβιάζουσι τὴν ἰδέαν ταύτην εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μύθων ὅτινες ἐπενοήθησαν πρὸς τέρψιν, διασκεδάσιν ἢ παραγορίαν τῶν πνευμάτων ἐκείνων ὅσα ἀνησυχοῦσιν ἐπὶ τῆς τύχης τῆς μελλούσης αὐτῶν ζωῆς.

— Ὅτε ἤμην εἰκοσαετής ἐπολέμουν καὶ ἐγὼ ἐπίσης τὸν διίσχυρισμὸν αὐτὸν, ἀλλ' ἡ σκέψις ἐπελοῦσα ἀνέτρεψεν ἄρδην τὰς πεποιθήσεις μου. Ἄλλως δύο μεγαλοφυεῖς συγγραφεῖς, ὁ Φλάμικριων καὶ ὁ Πετζάνης, ἐπεκέδασαν καὶ τὰς τελευταίας μου ἀμφιβολίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

— Ὅα καταχρασθῶ τῆς ὑπομονῆς σας ἐὰν ἐξῆκολουθήσω ἄλλως τε εἶναι ἀρχὰ πλέον, τέκνα μου . . .

— Ὅχι! ὄχι! ἐξῆκολουθήσατε! ἀνεφώνησαν οἱ νεανίαι.

— Ἀφοῦ τὸ θέλετε, τέκνα μου, ἐξῆκολουθῶ. Ἐλεγον λοιπὸν ὅτι ἡ ἀπίστις ἐν τῇ πληθύνι τῶν κατοικουμένων κόσμων εἶναι ἰδέα γόνιμος καὶ εὐροῦσα θερμοῦς ὀπαδοῦς, ὡς τὸν Cyrano de Bergerac, Ἐλμέριμαν, Γαλιλλᾶιον, Καρτέσιον, Φοντενέλλον, Νεύτωνα, Hum- phry-Davy, Huygens, Κέπλερ, Λαβάτερ, Βολτᾶρον, Αἰλάνδ, Ἰωάν- νην καὶ Γουλιέλμον Ἐρτσελδ, Οὐρόβλδ, Liebnitz, Locke, Ἀμπέρ, Λαζάρον Βοννέ, J. Ρεϊνὸ, Πετζάνην, Λουδοβίκον Figuier καὶ ἰδίως τὸν Κάμυλλον Φλάμικριωνα. Τὸ ζήτημα τούτο, ὡς ἔλεγον ἀνωτέρω, ἔρριπται ἐν λυθῇ ὀριστικῶς.

— Ἀμα ἡ ἰδέα αὕτη τῆς αἰωνίου ἀνθρωπότητος ἐπικρατήθη, ἅμα τὰς ἀμφιβολίας ἐξοικειωθῶσι μετὰ τῆς ἐπαγωγῆς ταύτης ἐλπίδος μελλόντος